

**RAAD VAN TUCHT DEN HAAG EN
HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR
HET BEDRIJFSLEVEN - JT 2008-6****Honorarium en promotionele
activiteiten, artikel 30 en 34 GBR-1994**

Een registeraccountant stuurt naar de businessclub van een voetbalvereniging een mailing met de volgende tekst: "Uw bedrijf wordt cliënt van ons kantoor. Wij praten niet over uurtarieven en de hoogte van onze declaratie maar wel over de diensten die u van ons mag verwachten. U mag zelf na afloop van het jaar vaststellen hoeveel onze dienstverlening u waard is geweest over dat desbetreffende jaar. Vervolgens vermeerdert u dat bedrag met negentien procent btw en maakt dat over naar onze bankrekening." Een concurrerend accountantskantoor dient hierover een klacht in bij de Raad van Tucht, omdat dit aanbod in strijd zou zijn met de artikelen 30 en 34 van de Gedrags- en Beroepsregels 1994.

In zijn verweer zegt de registeraccountant dat hij niet bereid is zijn diensten te verrichten tegen elk honorarium. Hij gaat pas in zee met een cliënt na ampele overwegingen van beide partijen. De Raad van Tucht concludeert hieruit dat de beklagde een onjuiste voorstelling van zaken heeft gegeven in de mailing en daardoor in strijd heeft gehandeld met artikel 30. Verder is het zonneklaar dat de mailing indruist tegen artikel 34. Volgens dit voorschrift moet de registeraccountant namelijk de aard en omvang van de verrichte werkzaamheden in acht nemen wanneer hij zijn honorarium vaststelt. De raad legt als maatregel een schriftelijke waarschuwing op. In beroep bekrachtigt het College van Beroep voor het bedrijfsleven deze uitspraak. Over het verweer van de registeraccountant, dat het in reclame-uitingen gebruikelijk is de zaken wat minder precies te formuleren, zegt het college dat de accountant daarom nog geen onjuiste voorstelling van zaken mocht geven. Daarbij komt dat de registeraccountant de beslissing over het honorarium in zijn mailing uitdrukkelijk heeft overgelaten aan de klant. Daardoor kon hij het honorarium niet langer zelf vaststellen op

grond van de aard en omvang van zijn werkzaamheden. Dat er in de praktijk sprake is van een zekere marktwerking bij accountantstarieven en dat zich naar aanleiding van de mailing geen enkele klant heeft gemeld, doet volgens het college niets af aan het aanbod dat in strijd is met artikel 34.

1169/05.42, AWB 07/67

**RAAD VAN TUCHT DEN HAAG
JT 2008-7****Valsheid in geschrifte en verduistering
van gelden, doorhaling en publicatie in
landelijk dagblad**

Een registeraccountant heeft jaren gewerkt bij een verzekeraar. In zijn laatste functie was hij als directeur Financiën voor het concern in Nederland eindverantwoordelijk voor alle beslissingen op financieel gebied. Tijdens zijn dienstverband heeft hij zich schuldig gemaakt aan valsheid in geschrifte en verduistering van gelden. Daarvoor heeft het gerechtshof hem veroordeeld tot een gevangenisstraf van vier jaar.

In de ogen van het NIVRA heeft de accountant misbruik gemaakt van zijn deskundigheid en positie als financieel directeur. Bovendien heeft zijn handelen geleid tot negatieve publiciteit in de media, waardoor schade is toegebracht aan de integriteit van registeraccountants. De Raad van Tucht vindt de klacht gegrond. Door zijn bekentenis en door de veroordeling door het gerechtshof staat onherroepelijk vast dat de registeraccountant valsheid in geschrifte heeft gepleegd en gelden van zijn werkgever heeft verduisterd. Daarbij heeft hij misbruik gemaakt van zijn specifieke deskundigheid als registeraccountant. Hij heeft hierdoor ernstige schade toegebracht aan de eer van de stand en heeft ruimschoots laten blijken dat hij niet beschikt over de eigenschappen die behoren tot de kernwaarden van het beroep, te weten integriteit en eerlijkheid.

De raad bepaalt dat de inschrijving in het accountantsregister moet worden doorgehaald en dat de uitspraak wordt gepubliceerd in een landelijk dagblad.

1242/06.58

De volledige teksten van de uitspraken van de Raad van Tucht en het College van Beroep voor het bedrijfsleven zijn tegen kopieerkosten te bestellen bij het Kennis- & Informatiecentrum, e-mail bibliotheek@nivra.nl. Alle originele samenvattingen van uitspraken staan op www.nivra.nl.

Annotatie bij JT 2008-8

Allereerst valt het tijdsverloop tussen de afgifte van de verklaring over 1997 (29 januari 1999) en de indiening van de klacht (1 maart 2004) op. Het onderzoek van de Belastingdienst en de FIOD heeft plaatsgevonden in 1999, zodat de problemen toen al bekend moeten zijn geweest. Desondanks is (bijna) vijf jaar gewacht met de indiening van de klacht, hetgeen in andere uitspraken te lang is geacht, zie bijvoorbeeld JT 2005-62. Maar het verweer van het lange tijdsverloop is niet zichtbaar gevoerd.

Voorts valt op dat de klacht is ingediend door de frauderende onderneming, waarvan de bestuurders en de administrateur strafrechtelijk zijn vervolgd; die vervolgingen zijn door schikking geëindigd. Een vraag is dus welk belang klagers hadden, maar een klager behoeft geen belang te hebben.

Alleen de klacht over de goedkeuring van de jaarrekening is gegrond verklaard. Daarbij valt op dat klagers inzage moeten hebben gehad in de dossiers van de betrokken accountant; immers, in de uitspraak van de Raad van Tucht wordt onder 'Proceduerverloop' geen melding gemaakt van een dossieronderzoek door de accountantsleden van de raad. Toch zou dit plaatsgehad kunnen hebben: de zitting van de raad vond plaats ruim een jaar na de indiening van het laatste processtuk door betrokkene.

Als deze evenwel zijn dossiers vrijwillig ter inzage heeft gegeven, zal hij dat hebben betreurd. De veroordeling is uitsluitend gebaseerd op procedurele tekortkomingen bij de controle van de beginbalans: geen beschrijving AO, geen controleplan, geen risicoanalyse. In de uitspraken is geheel geen sprake van inhoudelijke gebreken in die beginbalans. Daarmee wijkt het oordeel af van de uitspraken JT 2001-27 en 2004-16; zo staat in laatstgenoemde uitspraak: "Duidelijkheidshalve merkt de raad op dat het oordeel dat betrokkene onvoldoende controlewerkzaamheden heeft verricht niet impliceert dat betrokkene niet tot de afgifte van een goedkeurende verklaring had kunnen komen." Echter, deze uitspraak heeft mij bevreemd; kennelijk zijn de tuchtrechters tot andere gedachten gekomen.

Belangwekkend is dat het College van Beroep voor het bedrijfsleven oordeelt dat het gestelde in paragraaf 21 van RAC 500 geen doel is maar een middel, dat dus niet toegepast hoeft te worden als het doel reeds is bereikt.

Raadselachtig is ten slotte het volgende. De btw-aangiften stemden overeen met de in de jaarrekening verwerkte omzetgegevens, doch de Belastingdienst en de FIOD hebben belangrijke onvolledigheden in de aangiften vastgesteld. Dus is een deel van de omzet ofwel niet in de jaarrekening verantwoord, ofwel in de aangiften ten onrechte onder het 0-tarief geschaard. Had dit bij de controle bemerkt moeten worden? Blijkbaar niet; daarmee erkent het college impliciet het (kwalitatief) axiomatisch voorbehoud.

Hans Blokdijk

RAAD VAN TUCHT DEN HAAG EN HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR HET BEDRIJFSLEVEN - JT 2008-8

Integriteitscontrole, onvoldoende controleinformatie, niet voldaan aan RAC 510

De beklaagde registeraccountant verricht sinds 1997 de controle bij ABC BV.

In 1999 onderzoekt de FIOD de boeken van dit bedrijf. Daarbij worden onregelmatigheden geconstateerd in de administratie in de periode van 1994 tot 1998. Nadat de administrateur en de bestuurders van de BV een schikking hebben getroffen met justitie dient de BV een klacht in tegen de accountant, die onvoldoende informatie heeft verzameld voordat hij zijn accountantsverklaring afgaf.

Verder heeft de accountant gewerkt met een ontoereikende AO/IC en bovendien nagelaten de elektronische versie van de boekhouding te gebruiken om de integriteit van de bestanden vast te stellen die van belang waren voor de controle. De Raad van Tucht vindt de eerste klacht gegrond. De accountant heeft inderdaad onvoldoende controle-informatie verzameld alvorens de verklaring af te geven en daardoor niet voldaan aan RAC 510. RAC 510 schrijft voor dat de accountant die ergens voor de eerste keer een controleopdracht uitvoert, moet zorgen dat hij toereikende controle-informatie krijgt, zodat hij zeker weet dat de beginbalans geen onjuistheden bevat die van materiële invloed zijn op de jaarrekening van de lopende verslagperiode. Bij gebrek aan deze informatie mag de accountant

alleen maar een balansverklaring, een accountantsverklaring met beperking of een accountantsverklaring van oordeelonthouding verstrekken. De raad vindt de ernst van dit vergrijp echter zo gering dat hij het niet nodig vindt de accountant een maatregel op te leggen. De klacht over het werken met een ontoereikende AO/IC vindt de raad ongegrond. Uit het dossier blijkt namelijk dat de accountant een diepgaande controle heeft verricht. De klacht dat de accountant heeft nagelaten de elektronische versie van de boekhouding te gebruiken, vindt de raad ongegrond. De accountant had namelijk een volledig en - gezien de omvang en onderlinge samenhang van de onderdelen - sluitend dossier. Daarom was hij niet verplicht een integriteitscontrole uit te voeren. De accountant gaat tegen deze beslissing in beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven, omdat hij vindt dat hij wel degelijk controle-informatie over de beginbalans van 1997 heeft verkregen. Het college verwerpt dit beroep. Er was geen beschrijving van de administratieve organisatie voorhanden, terwijl ook een evaluatie van de sterke en zwakke punten ontbrak. Verder heeft de accountant verzuimd een controleplan en een risicoanalyse te maken. De controle-informatie die RAC 510 voorschrijft was dus niet voorhanden, zodat de accountant geen ongeclausuleerde goedkeurende verklaring bij de jaarrekening had mogen verstrekken. Ook de onderneming is in beroep gegaan tegen de uitspraak van de Raad van Tucht. De raad heeft de klachten ten onrechte ongegrond verklaard en ten onrechte geen maatregel opgelegd, zo klaagt ABC in beroep. De accountant heeft namelijk nagelaten om voor een oordeel over de AO/IC tussentijds 'waarnemingen ter plaatse' te doen, zoals punt 21 van RAC 510 voorschrijft. Volgens het college is punt 21 geen doel op zich, maar een middel om informatie te verkrijgen. Verder is het volgens het college niet mogelijk om in beroep te gaan tegen de beslissing van de Raad van Tucht om geen maatregel op te leggen. Het college heeft dit al eerder gezegd in 2002 en 2004 (JT 2002-43 en 2004-28).

1072/04.06, AWB 06/578 en 06/579